

Zavajajoča podjetja za imeniške storitve

P6_TA(2008)0608

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. decembra 2008 o zavajajočih podjetjih za imeniške storitve (peticije št. 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 in druge) (2008/2126(INI))

(2010/C 45 E/04)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju peticij št. 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 in drugih,
 - ob upoštevanju prejšnjih razprav Odbora za peticije o peticiji št. 0045/2006 in drugih peticijah,
 - ob upoštevanju Direktive 2006/114/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju (kodificirano besedilo) ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov) ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju Direktive 98/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesov potrošnikov ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju študije z naslovom „Zavajajoče prakse podjetij za imeniške storitve“ v okviru sedanje in prihodnje tržne zakonodaje za zaščito potrošnikov ter malih in srednjih podjetij (IP/A/IMCO/FWC/2006-058/LOT4/C1/SC6), ki jo je naročil Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov,
 - ob upoštevanju člena 192(1) svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve in mnenja Odbora za notranji trg in zaščito potrošnikov (A6-0446/2008),
- A. ker je Parlament prejel več kot 400 peticij s strani malih podjetij, kar je le del vseh malih podjetij, ki trdijo, da so žrtve zavajajočega oglaševanja podjetij za imeniške storitve in so zato doživela psihološko obremenitev, občutek krivde, zadrego, razočaranje ter so imela finančno izgubo,

⁽¹⁾ UL L 376, 27.12.2006, str. 21.

⁽²⁾ UL L 149, 11.6.2005, str. 22.

⁽³⁾ UL L 364, 9.12.2004, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 166, 11.6.1998, str. 51.

Torek, 16. december 2008

- B. ker te pritožbe kažejo na razširjenost in usklajen vzorec zavajajočih poslovnih praks, ki jih uporabljajo nekatera podjetja za imeniške storitve in imajo posledice za tisoče podjetij, ki so organizirana prek meja in vključujejo dejavnosti v dveh ali več državah članicah v Evropski uniji in zunaj nje, ter imajo zanje velike finančne posledice, ter ker ni upravnega mehanizma ali pravnega instrumenta, ki bi nacionalnim organom pregona omogočil smotrno in učinkovito čezmejno sodelovanje,
- C. ker zavajajoča narava teh praks postane očitnejša, ko so v elektronski obliki in se razširjajo z uporabo spleta (glej peticijo št. 0079/2003),
- D. ker poslovne prakse, na katere se nanašajo pritožbe, navadno vključujejo ponudbo podjetij za imeniške storitve, navadno po pošti, drugim podjetjem, naj izpolnijo ali posodobijo podrobnosti o svoji firmi in kontaktnih podatkih, pod lažnim vtisom, da bodo v poslovnem imeniku navedena brezplačno, podpisniki pa pozneje odkrijejo, da so pravzaprav nenamerno podpisali pogodbo o vpisu v poslovni imenik z letno članarino približno 1 000 EUR, ki jih navadno zavezuje za najmanj tri leta,
- E. ker so obrazci, ki se uporabljajo pri takem početju, navadno dvoumni in težko razumljivi ter napeljujejo na zmotno prepričanje o brezplačnem vpisu v poslovni imenik, v resnici pa podjetja zavežejo k neželenim pogodbam za oglaševanje v tovrstnih imenikih,
- F. ker v državah članicah ne obstaja posebna zakonodaja EU niti nacionalna zakonodaja v zvezi s podjetji za imeniške storitve in odnosi med podjetji, ter ker so države članice pristojne, da uvedejo celovitejšo in daljnosežnejšo zakonodajo,
- G. ker se Direktiva 2006/114/ES uporablja tudi za poslovanje med podjetji in „zavajajoče oglaševanje“ opredeljuje kot „vsako oglaševanje, ki na kateri koli način, vključno s predstavitvijo, zavaja ali bi utegnilo zavajati osebe, ki jim je namenjeno, ali osebe, ki jih doseže, in ki bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na ekonomsko obnašanje oseb ali ki iz enakih razlogov škodi ali bi utegnilo škoditi konkurentom“; ker pa so različne razlage tega, kaj je zavajajoče, očitno največja praktična ovira v boju proti takemu ravnanju podjetij za imeniške storitve v odnosih med podjetji,
- H. ker Direktiva 2005/29/ES prepoveduje „v tržno gradivo vključiti račun ali podoben zahtevek za plačilo, ki daje potrošniku vtis, da je že naročil izdelek, ki se oglašuje, čeprav tega ni storil“; ker pa se ta direktiva ne uporablja za zavajajoče prakse med podjetji in se zato nanjo v sedanjih obliki ni mogoče sklicevati za pomoč vlagateljem peticije; ker pa ta direktiva ne izključuje sistema nacionalnih pravil o nepoštenih trgovskih praksah, ki bi v vseh okoliščinah veljala za potrošnike in podjetja,
- I. ker Direktiva 2005/29/ES državam članicam ne preprečuje, da njene uporabe ne bi z nacionalno zakonodajo razširile tudi na podjetja, vendar bi to privedlo do različne ravni zaščite podjetij, ki so žrtve zavajajočega ravnanja podjetij za poslovne imenike v različnih državah članicah,
- J. ker po Uredbi (ES) št. 2006/2004 „kršitev znotraj Skupnosti“ pomeni „vsakršno dejanje ali opustitev v nasprotju z zakonodajo o varstvu interesov potrošnikov ..., ki škoduje ali bi utegnila škodovati kolektivnim interesom potrošnikov, ki prebivajo v drugi državi članici ali drugih državah članicah, kot je tista, iz katere izvira ali v kateri je prišlo do storitve dejanja ali opustitve, ali v kateri ima odgovorni prodajalec ali dobavitelj svoj sedež; ali v kateri so na voljo dokazi ali sredstva, ki se nanašajo na dejanje ali opustitev“; ker pa se ta direktiva ne uporablja za zavajajoče prakse med podjetji in se zato nanjo v tej obliki ni mogoče sklicevati niti z njo pomagati vlagateljem peticije,

Torek, 16. december 2008

- K. ker večina podpisnikov peticij navaja poslovni imenik *European City Guide* (proti katerega dejavnostim so bili že sproženi pravni in upravni ukrepi), omenjena pa so še nekatera podjetja za imeniške storitve, na primer *Construct Data Verlag*, *Deutscher Adressdienst GmbH* in *NovaChannel*; druga podjetja za imeniške storitve pa uporabljajo zakonite poslovne prakse,
- L. ker so te zavajajoče poslovne prakse v glavnem usmerjene na mala podjetja, vendar so med njimi tudi posamezniki in celo nepridobitni subjekti, kot so nevladne in dobrodelne organizacije, šole, knjižnice in krajevna društva, denimo klubi v društvenih prostorih,
- M. ker imajo podjetja za imeniške storitve pogosto sedež v drugi državi članici kot žrtve, zaradi česar te težje poiščejo zaščito nacionalnih organov zaradi različnih razlag tega, kaj je zavajajoče; ker žrtvam pogosto ne pomagajo niti nacionalni zakonodajni okviri in organi za varstvo potrošnikov, češ da je zakon namenjen varstvu potrošnikov, ne podjetij; ker so žrtve večinoma mala podjetja, ki nimajo zadostnih sredstev za uporabo učinkovitih pravnih sredstev s sodnimi postopki, mehanizmi samoregulacije za imenike pa niso pomembni, ker jih tisti, ki so udeleženi v zavajajočem oglaševanju, ne upoštevajo,
- N. ker podjetja za imeniške storitve ali njihovi izterjevalci dosledno terjajo plačilo od žrtev takšnega ravnanja; ker se žrtve pritožujejo nad stisko in ogroženostjo zaradi takega pristopa in mnogi pa nazadnje proti svoji volji plačajo, da bi se izognili nadaljnjemu nadlegovanju,
- O. ker so se žrtve, ki zavrnejo plačilo – z nekaj izjemami – redko znašle pred sodiščem,
- P. ker je več držav članic sprejelo pobude za obravnavo tega problema, predvsem v povezavi z osveščanjem v podjetjih, ki bi lahko bila prizadeta, in ker to vsebuje izmenjavo informacij, svetovanje, obveščanje organov kazenskega pregona in v nekaterih primerih vodenje registra pritožb,
- Q. ker je Avstrija po letu 2000 spremenila nacionalni zakon o nepoštenih trgovskih praksah, ki zdaj v členu 28a navaja, da je „v okviru poslovanja in z namenom konkurence prepovedano oglaševati vpis v imenike, kot so rumene strani, telefonski imenik ali podobni sezname, s plačilnim nalogom, nakazilom, fakturo, ponudbo za popravek ali na drug podoben način ali neposredno ponujati tak vpis, ne da bi nedvoumno in tudi z jasnimi grafičnimi sredstvi poudarili, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe“,
- R. ker se take prakse uporabljajo že vrsto let in so zato povzročile veliko število žrtev ter bistveno oškodovale in izkrivile notranji trg,
1. izraža zaskrbljenost nad tem problemom, na katerega so opozorili vlagatelji peticij, saj je očitno široko razširjen, čezmejne narave in ima velik finančni vpliv, še zlasti na mala podjetja;
 2. meni, da so institucije Skupnosti zaradi čezmejne narave tega problema dolžne žrtvam zagotoviti ustrezno pravno varstvo, tako da bi bilo mogoče veljavnost pogodb, sklenjenih na podlagi zavajajočega oglaševanja, učinkovito izpodbijati in jih razveljaviti ter bi lahko žrtve plačani denar dobile povrnjen;

Torek, 16. december 2008

3. poziva žrtve, naj primere poslovnih goljufij prijavijo nacionalnim organom, ter poziva države članice, naj malim in srednjim podjetjem zagotovijo znanje, ki jim bo omogočilo vlaganje pritožb pri vladnih in nevladnih organizacijah, pri tem pa zagotovijo, da bodo komunikacijske poti odprte in da se bodo žrtve zavedale, da je na razpolago svetovanje, tako da se lahko ustrezno posvetujejo, preden poravnajo plačila, ki jih od njih zahtevajo zavajajoča podjetja za imeniške storitve; poziva države članice, naj oblikujejo in vzdržujejo centralizirano zbirko podatkov teh pritožb;

4. obžaluje, da kljub razširjenosti teh praks zakonodaja EU in nacionalna zakonodaja očitno ne zagotavljata ustrezne zaščite in učinkovitega pravnega varstva ali pa se na nacionalni ravni ne izvajata ustrezno; obžaluje, da očitno tudi nacionalni organi ne morejo zagotoviti pravnega varstva;

5. z odobravanjem spremlja prizadevanja evropskih in nacionalnih poslovnih združenj za osveščanje njihovih članov in jih poziva, naj ta prizadevanja v sodelovanju z lokalnimi organizacijami okrepijo, da bo žrtev zavajajočih poslovnih imenikov postalo čim manj ljudi; je zaskrbljen, da so zavajajoča podjetja za imeniške storitve nekatere od teh organizacij posledično preganjala na sodišču zaradi domnevnega obrekovanja ali podobnih obtožb, ker so bila navedena v njihovih dejavnostih osveščanja;

6. odobrava ukrepe nekaterih držav članic, kot so Italija, Španija, Nizozemska, Belgija in Združeno kraljestvo, zlasti pa Avstrija, pri poskusih odvracanja podjetij za imeniške storitve od zavajajočih praks; vendar meni, da so ta prizadevanja nezadostna in da je še vedno treba usklajevati nadzor na mednarodni ravni;

7. poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z nacionalnimi in evropskimi predstavniškimi združenji podjetij okrepijo prizadevanja za osveščanje o tem problemu, tako da bo s tem seznanjenih več ljudi in se bodo lahko izognili zavajajočemu oglaševanju, ki bi jih utegnilo premamiti v neželene oglaševalske pogodbe;

8. poziva Komisijo, naj problem poslovnih goljufij obravnava v okviru svoje pobude „Akt za mala podjetja v Evropi“, kot je predlagala v svojem sporočilu z naslovom „Enotni trg za Evropo 21. stoletja“, ter naj sodeluje z evropsko podjetniško mrežo, mrežo SOLVIT in ustreznimi generalnimi direktorati, ki so lahko dodatno sredstvo za obveščanje in pomoč v zvezi s temi vprašanji,

9. obžaluje, da Direktiva 2006/114/ES o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, ki se nanaša na poslovanje med podjetji, kot so navedena v zgornjem primeru, očitno ni dovolj, da bi zagotovila učinkovito pravno varstvo, ali pa je države članice ustrezno ne uveljavljajo; poziva Komisijo, naj do decembra 2009 pripravi poročilo o izvedljivosti in mogočih posledicah spremembe Direktive 2006/114/ES, v katero bi vključili „črni“ in „sivi“ seznam praks, ki veljajo za zavajajoče;

10. opozarja, da čeprav Komisija nima pristojnosti za neposredno izvajanje Direktive 2006/114/ES proti posameznikom ali podjetjem, pa je njena dolžnost kot varuhinja Pogodbe, da zagotovi primerno in učinkovito izvajanje te direktive v državah članicah; zato Komisijo poziva, naj zagotovi, da bodo države članice v celoti in učinkovito prenesle Direktivo 2005/29/ES, da bo zaščita zagotovljena v vseh državah članicah, ter naj vpliva na obliko razpoložljivih pravnih in postopkovnih orodij kot v primeru Direktive 84/450/EGS, ki je omogočila ustrezna sredstva Avstriji, Španiji in Nizozemski, ter tako izpolni svojo dolžnost varuhinje Pogodbe v smislu zaščite podjetij, pri tem pa zagotovi, da pravica do ustanavljanja in svoboda opravljanja storitev ne bosta prizadeti;

Torek, 16. december 2008

11. poziva Komisijo, naj okrepi spremljanje izvajanja Direktive 2006/114/ES, še zlasti v tistih državah članicah, ki so znane kot sedež zavajajočih podjetij za imeniške storitve, predvsem pa v Španiji, kjer ima sedež v peticijah najpogosteje omenjeno podjetje za imeniške storitve, ter na Češkem in Slovaškem, kjer je bila proti žrtvam izrečena sodba, ki zbuja dvom o izvajanju Direktive 2006/114/ES v teh državah; poziva Komisijo, naj Parlamentu poroča o svojih ugotovitvah;

12. obžaluje, da Direktiva 2005/29/ES ne zajema poslovanja med podjetji in da se države članice obotavljajo razširiti njeno področje delovanja; vendar pripominja, da lahko države članice enostransko razširijo področje delovanja svoje nacionalne potrošniške zakonodaje na poslovanje med podjetji, ter jih spodbuja, naj to storijo, poleg tega pa naj zagotovijo sodelovanje med organi držav članic, kot je predvideno v Uredbi (ES) št. 2006/2004, da bi omogočili sledenje tovrstnim čezmejnimi dejavnostim podjetij za imeniške storitve s sedežem v EU ali v tretjih državah; poleg tega poziva Komisijo, naj do decembra 2009 pripravi poročilo o izvedljivosti in morebitnih posledicah razširitve področja uporabe Direktive 2005/29/ES na pogodbe o poslovanju med podjetji, zlasti, kar zadeva točko 21 njene Priloge I;

13. pozdravlja zgled Avstrije, ki je v nacionalno zakonodajo uvedla posebno prepoved o zavajajočih poslovnih imenikih, in Komisijo poziva, naj zaradi čezmejne narave te težave predloži zakonodajo za razširitev področja uporabe Direktive 2005/29/ES po avstrijskem zgledu, tako da bo izrecno prepovedovala oglaševanje v poslovnih imenikih, če morebitne stranke niso nedvoumno in z jasnimi grafičnimi sredstvi seznanjene, da je tak oglas le ponudba za sklenitev pogodbe o plačljivi storitvi;

14. opazuje, da je nacionalna zakonodaja pogosto nezadostna za uporabo pravnih sredstev proti podjetjem za imeniške storitve s sedežem v drugi državi članici, zato Komisijo poziva, naj olajša tesnejše čezmejno sodelovanje med nacionalnimi organi ter jim omogoči, da bodo žrtvam lahko zagotovili učinkovitejše pravno varstvo;

15. obžaluje, da se Uredba (ES) št. 2006/2004 ne uporablja za poslovanje med podjetji in se zato nanjo ni mogoče sklicevati kot na sredstvo za boj proti zavajajočim poslovnim imenikom; poziva Komisijo, naj predlaga zakonodajo, da se njena uporaba ustrezno razširi;

16. odobrava zgled Belgije, kjer lahko vsi prizadeti zaradi zavajajočih praks sprožijo sodni postopek v svoji državi bivanja;

17. opozarja, da avstrijska izkušnja kaže, da je pravica žrtev do skupnega sodnega pregona podjetij za imeniške storitve v sklopu sindikata ali drugih podobnih organov očitno učinkovita rešitev, ki bi jo lahko posnemali v pobudah, ki jih pripravljata Generalni direktorat Komisije za konkurenco glede ukrepov za povrnitev škode zaradi kršitve določb ES o konkurenci ter Generalni direktorat Komisije za zdravje in varstvo potrošnikov glede skupinskih tožb za potrošnike na evropski ravni;

18. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo imele žrtve zavajajočega oglaševanja na voljo jasno prepoznaven nacionalni organ, ki se mu bodo lahko pritožile in pri njem poiskale pravno varstvo tudi v primerih, ko je žrtev zavajajočega oglaševanja podjetje;

Torek, 16. december 2008

19. poziva Komisijo, naj oblikuje smernice najboljšega ravnanja za nacionalne izvršilne organe, ki bi jih lahko uporabili ob prijavi primerov zavajajočega oglaševanja;
 20. poziva Komisijo k mednarodnemu sodelovanju s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami, da zavajajoči poslovni imeniki iz tretjih držav ne bodo oškodovali podjetij s sedežem v Evropski uniji;
 21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.
-